

Pöytäkirja

18.7.2023

VN/26268/2022
VN/26268/2022-MMM-23

Vesihuoltolakia valmisteleavan työryhmän 8. kokouksen pöytäkirja

Aika Perjantai 12.5.2023 klo 9:02-11:01.

Paikka Hybridikokous, Mariankatu 9, nh Tasapaino ja Teams-kokous

Läsnä Olli-Matti Verta, maa- ja metsätalousministeriö, työryhmän puheenjohtaja
Johanna Kallio, maa- ja metsätalousministeriö
Eija Isomäki, maa- ja metsätalousministeriö
Mervi Kuittinen (10.08 asti)
Jussi Lammassaari, valtiovarainministeriö
Elina Nyholm, oikeusministeriö
Riikka Ristinen, työ- ja elinkeinoministeriö
Helena Tuorila, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Paavo Taipale, Suomen Kuntaliitto
Tuulia Innala, Suomen Kuntaliitto
Nina Pimiä, Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry
Vesa Arvonen, Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry
Anneli Tiainen, Vesilaitosyhdistys
Jyrki Lammila, Etelä-Savon ELY-keskus
Maria Åkerman, Etelä-Savon ELY-keskus
Katriina Keskitalo, Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Sihteeristö
Aki Huttunen, Etelä-Savon ELY-keskus
Niina Kosunen, Etelä-Savon ELY-keskus, sihteeri
Jyrki Laitinen, Suomen ympäristökeskus
Vuokko Laukka, Suomen ympäristökeskus

Poissa
Antti Parjanne, maa- ja metsätalousministeriö
Ari Kangas, ympäristöministeriö
Mika Ristimäki, ympäristöministeriö
Jarkko Rapala, sosiaali- ja terveysministeriö
Helena Korpinen, sosiaali- ja terveysministeriö
Jari Salila, oikeusministeriö
Osmo Seppälä, Vesilaitosyhdistys
Antti Saastamoinen, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Katri Saukkonen, Huoltovarmuuskeskus
Elina Kuusisto, Uudenmaan ELY-keskus
Sanna Laakso, Etelä-Savon ELY-keskus

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

1 Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (14.4)

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:02. Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja 14.4.

Edellisessä kokouksessa käsiteltyä vesihuollon suunnittelujärjestelmää koskevaa aineistoa on täydennetty viime kokouksessa saadun palautteen perusteella, ja aineistoa voi käydä edelleen kommentoimassa työryhmän Tiime-rissä.

2 Alustus ja keskustelu, pykäläluonnokset 10–12 § (Aki Huttunen)

Aki Huttunen esitteli pykäläluonnokset 10-12, jonka jälkeen käytiin luonnoksia koskeva keskustelu. Luonnostellussa 10 §:ssä poistettaisiin taajaman ulkopuolella sijaitsevan kiinteistön liittämismahdollisuutta koskeva nykyinen poikkeus. Vesikäymälöitä koskeva poikkeus kuitenkin säilytettäisiin. Uutena lisäyksenä pykäläluonnoksessa esitettiin, että kunta voisi toiminta-alueen hyväksymispäätöksessä päättää, ettei erikseen yksilöityjä kiinteistöjä tarvitsisi liittää vesihuoltolaitoksen verkostoon. Lisäksi pykälässä säädettäisiin, että vesihuoltolaitosten tulisi toimittaa kuntaan tieto kiinteistön liittymistä laitosten verkostoihin.

Luonnoksissa 11 §:stä oli valmisteltu kaksi vaihtoehtoa, joissa molemmissa on tarkoitus keventää nykyisiä vapautuksen myöntämisen perusteita. Vaihtoehdossa 1 lievennettäisiin nykyisiä sanamuotoja, ja vaihtoehdossa 2 mahdollistettaisiin harkinnanvarainen vapautus siten, että kunta voisi niin harkitessaan nykyisten edellytysten lisäksi tietyin lisäedellytyksin myöntää vapautuksen. Kummassakin vaihtoehdossa esitetään poikkeamishakemusten käsittelyä maksulliseksi. Lisäksi edellytyksenä jätevesiviemäriin liittämismahdollisuudesta vapauttamiselle olisi, että kiinteistön jätevesien johtaminen ja käsittely on järjestetty ympäristönsuojelulain mukaisesti, kun nykyisin edellytyksenä on, että käsittely voidaan järjestää ympäristönsuojelulain mukaisesti.

Työryhmän keskustelussa taajaman ulkopuolella olevan nykyisen liittämismahdollisuudesta poikkeamisen poistamista kannatettiin.

Ehdotusta toiminta-alueen hyväksymispäätöksessä tehtävästä yksittäisiä kiinteistöjä koskevasta liittämismahdollisuudesta vapautuksesta pidettiin useassa puheenvuorossa vaikeaselkoisena. Työryhmän keskustelussa siinä nähtiin hyviä, mutta myös arveluttavia puolia. Luonnoksessa tarkoitettua vapautuksen suhde 11 §:n perusteella myönnettäviin vapautuksiin koettiin useassa puheenvuorossa epäselväksi. Myös perusteiden, joilla luonnoksessa tarkoitettu päätös on tarkoitettu tehtäväksi, katsottiin jäävän liian avoimiksi.

Keskusteltiin esitetystä vesihuoltolaitoksille säädettävästä velvoitteesta toimittaa kuntaan tieto kiinteistöiden liittymistä. Useassa puheenvuorossa pidettiin tärkeänä, että ehdotuksessa säädettäisiin paitsi tietojen toimittamisen myös vapautusten osalta nimenomaisesti kiinteistöistä – ei rakennuksista – sillä liittyneistä rakennuksista ei vesihuoltolaitoksella välttämättä ole tarkkaa tietoa. Lisäksi liittyneistä kiinteistöistä toimitettavia tietoja esitettiin useamassa puheenvuorossa toimitettavaksi kunnan viranomaiselle, sillä esimerkiksi vesihuoltolaitos itsessään on usein kunnan osa. Toisaalta työryhmässä esitettiin myös, että säännöksen muotoilu voisi säilyä luonnostellun kaltaisesti ”*kuntaan*”, jolloin kunta voi itse harkita kenelle tieto on tarkoituksenmukaisinta toimittaa.

Keskusteltiin liittämismahdollisuudesta vapauttamista koskevasta 11 §:stä. Vaihtoehdoista kumpikaan ei erottautunut keskustelussa toista selkeästi paremmaksi. Useassa puheenvuorossa nähtiin hyväksi luonnosteltu lisäys, jonka mukaan vapautus ei saisi yksin tai yhdessä muiden vapautusten kanssa merkittävästi vaarantaa vesihuollon asianmukaista hoitamista. Keskustelussa nousi esiin näkemys, jonka mukaan vaihtoehto, jossa kohtuuttomuuden määrittelyä sanamuodoin kevennetään, voi edelleen muodostua käytännössä tarkoitukselloman tiukaksi. Pykäläluonnoksiin koettiin aiheelliseksi tarkentaa, minkä edellytysten on täyttyttävä samanaikaisesti, jotta vapautus voidaan myöntää. Sinällään lisäys, jonka mukaan liittämisen kustannuksia voitaisiin verrata kiinteistökohtaisen vesihuoltoratkaisun kustannuksiin, on jo nykyisin mahdollista. Luonnosvaihtoehdossa 1 mainittu liittämiskustannusten suhteuttaminen kiinteistön arvoon voi olla myös haasteellista kiinteistön arvonmäärittelyn haasteiden vuoksi. Kuitenkin keskustelussa nostettiin esiin, ettei esimerkiksi kaikkia huonokuntoisia kiinteistöjä olisi tarvetta liittää vesihuoltolaitoksen verkostoon.

Joissain puheenvuoroissa vaihtoehtoa 2 pidettiin mielekkäämpänä. Kyseisessä vaihtoehdossa lisättäisiin 11 §:ään harkinnanvaraisen vapautuksen mahdollisuus. Kyseistä vaihtoehtoa pidettiin kuitenkin vielä toistaiseksi useamassa puheenvuorossa liian epämääräisenä, ja vaihtoehto kaipasi täsmennystä vapautuksen kriteeristöön.

Liittämismahdollisuutta koskevien vapautusten osalta keskustelussa nousi esille myös, että vapautusten tulisi olla pääsääntöisesti määräaikaista.

Vapautushakemusten käsittelyn säätäminen maksulliseksi sai keskustelussa kannatusta. Myös jätevesiviemäriin liittämismahdollisuudesta vapauttamisen lisäedellytyksen muuttaminen siten, että jätevesien johtaminen ja käsittely on *järjestetty* ympäristönsuojelulain mukaisesti, sai keskustelussa kannatusta.

Käsiteltyjen luonnosten 10 ja 11 §:n osalta puheenjohtaja totesi yhteenvedona käydystä keskustelusta, että 10 §:ään suunniteltu toiminta-aluepäätöksen yhteydessä tehtävä vapautus ei vaikuta toimivalle ja on ehkä syytä jättää pois jatkovalmistelusta. Vapautusten osalta puheenjohtaja kallistuisi enemmän harkinnanvaraisen vapautuksen sisältävän vaihtoehdon jatkokehittämiseen. Lievennyksen tai harkinnanvaraisuuden sisällyttäminen omaksi momentikseen voisi olla selkeämpää.

Keskusteltiin luonnostellusta 12 §:stä koskien liittämiskohtia. Keskusteluun oli valmisteltu kaksi vaihtoehtoa, joista toisessa säännös säilytettäisiin ennallaan kuitenkin siten, että liittämiskohtien tarkempaa määrittelyä koskeva asetuksenantovaltuus siirrettäisiin 12 §:n yhteyteen. Toisessa vaihtoehdossa liittämiskohtien tulisi sijaita kiinteistöjen rajalla, mutta kuitenkin enintään 100 metrin etäisyydellä liitettävästä rakennuksesta, eikä säännökseen sisältyisi asetuksenantovaltuutta.

Keskustelussa metrimääräistä määrittelyä pidettiin useassa puheenvuorossa huonona vaihtoehtona. Liittämiskohdat määritellään tällä hetkellä pääsääntöisesti joko runkolinjaan tai kiinteistön rajalle, ja muutos edellyttäisi nykyisen toimivaksi nähdyn käytännön muuttamista. Kategoriset metrimäärät voivat myös olla ongelmallisia, sillä paikoitellen pidempi tonttijohto voi olla myös halvempi ratkaisu. Sääntelyltä kaivattaisiin joustavuutta, mitä kategoriset metrimäärät eivät sellaisenaan tarjoa. Keskustelussa todettiin, että metrimäärät voisivat toimia pikemmin ohjeellisina kuin sellaisinaan velvoittavina. Sinällään keskustelussa nousi esiin myös, että kiinteistön rajalla sijaitseva liittämiskohta voisi olla myös toivottava kehityssuunta, joka selkeyttäisi kunnossapitoa, mutta tämä edellyttäisi pitkiä siirtymäaikoja. Keskustelussa todettiin yksimielisesti, että nykylainsäädännön perusteella jo osoitettuihin liittämispisteisiin ei tulisi sääntelyssä puuttua. Keskustelussa nostettiin myös esiin, että alueilla, joilla liittymiskohdat ovat aikaisemmin olleet runkolinjassa, tulisi näin voida toimia jatkossakin.

Puheenjohtaja totesi, että metrimääräistä säätämistä ei esitetä ainakaan työryhmässä käsitellyn mukaisena. Asiaa pohditaan sihteeristössä ja arvioidaan, olisiko nykyisenkaltaisen säännös edelleen tarkoituksenmukaisin tapa edetä.

Puheenjohtaja päätti pykäläluonnoksista käytävän keskustelun. Luonnoksiin voi käydä kokouksen jälkeen viikon ajan lisäämässä kirjallisia kommentteja, jonka jälkeen ne lukitaan jatkovalmisteluun.

3 Viestintä

Johanna Kallio totesi vesihuoltolain uudistuksen olleen Vesihuoltopäivillä esillä monessa kohtaa, joka ilmentää lainvalmistelulle asetettuja odotuksia.

4 Muut esille tulevat asiat

Syksyn kokousajat on sovittu ja kalenterikutsut lähetetty. Syksyn kokouksiin varataan edelleen läsnäolomahdollisuus. Kokousrytmiin voi olla vielä tarvetta tehdä muutoksia. Tätä arvioidaan valmistelutyön edetessä.

Keskusteltiin yleisesti työryhmän työskentelystä. Arvioitavaksi tulee muun muassa se, käydäänkö laki pykälä kerrallaan työryhmässä läpi, jonka jälkeen käsitellään pykäläluonnoksia tarvittaessa uudelleen. Arvioitavaksi tulee myös, tulisiko siirtymäsäännökset käsitellä samassa yhteydessä työryhmässä käsiteltävien pykälien kanssa. Sihteeristö ottaa ehdotuksia vastaan.

Keskustelussa esitettiin toive, että työryhmään tuotaisiin koontia myös jo käsitellyistä pykälistä ja siitä, kuinka säännösluonnoksia on kehitetty työryhmässä saadun palautteen perusteella. Puheenjohtaja totesi tarkoituksena olevan, että käydään laki ensin pykäläkohtaisesti kokonaan läpi, jonka jälkeen tehdään jatkovalmistellut versiot työryhmän käsiteltäväksi. Kevätkauden kokouksista voisi olla mahdollista tehdä väliyhteenvedo. Suunnittelujärjestelmää koskevia tiedostoja voi edelleen käydä vapaasti kommentoimassa.

Maa- ja metsätalousministeriön lakimiehen rekrytointi on meneillään, ja tarkoituksena on sijaisen aloittaminen kesäkuun alusta alkaen.

5 Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:01.

Liitteet

Jakelu Työryhmä
Sihteeristö

Tiedoksi Kopion saajat